

Tartu Linnavalitsus

Haridusosakond

EESTIKEELSE HARIDUSE TEGEVUSKAVA TARTU LINNAS

Tartu 2022, mai

Sisukord

Eestikeelse hariduse tegevuskava 2022-2025	3
Eesmärgipüstitus	4
Tänane olukord Tartu linnas	6
Koolid	6
Tartu Annelinna Gümnaasium (TAG)	7
Tartu Aleksander Puškini Kool (TAPK).....	8
Koolide tulemusnäitajad	9
Lasteaiad	11
Ukraina sõjapõgenikest lapsed	13
Tegevuskava.....	15
Koolid	15
Lasteaiad.....	16
Lasteaedade rühmade struktuur õppeaastate kaupa eestikeelsele õppele üleminekul	17
Tegevused eesmärkide saavutamiseks.....	19
1. Uute ametikohtade loomine	19
2. Õpetajate täiendkoolitus.....	19
3. Kvaliteetse õppevara arendamine	20
4. Õppekavaga seotud keele- ja kultuuriõpet toetavad tegevused õpilastele	21
5. Asutuseülesed ühised ja keele-ja kultuuriõpet toetavad tegevused töötajatele.....	22
6. Füüsiline õpikeskkond	22
Kommunikatsioon	23
Monitooring.....	25
Lisa 1a: Rahastus.....	26
Lisa 1b: Rahastus	27
Lisa 2	28
Lisa 3	29

Eestikeelse hariduse tegevuskava 2022-2025

Lähendame eesti- ja venekeelsete noorte ning laste haridusradasid, viies kõik haridusasutused järk-järgult nelja aasta jooksul üle eestikeelsele õppele. Eesmärgi saavutamiseks on koostatud tegevus- ja ajakava, arvestades HEV (hariduslike erivajadustega) laste spetsiifikaga ja koostööd tehakse koolide, lapsevanemate ja ekspertidega (Tartu Ülikool, Haridus- ja Teadusministeerium, Integratsiooni Sihtasutus jt).

Eesmärgipüstitus

Tegevuskava annab suunised ja mõõdikud aastateks 2022-2025. Tegevuskava koostamisel on aluseks võetud riigi pikaajaline arengustrateegia “Eesti 2035”, “Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035”, Haridus- ja Teadusministeeriumi eestikeelse hariduse tegevuskava, Tartu linna arengukava aastateks 2018-2025, Keelekümblusstrateegia 2021-2026 (töödokument), Integratsiooni Monitooring 2020, statistilised andmed Eesti Hariduse Infosüsteemist (edaspidi EHIS), Eesti Integratsiooni Monitooring 2020, Eesti Reformierakonna, Isamaa Erakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna [koalitsioonileping](#) Tartu linna juhtimiseks aastatel 2021-2025, Tartu Annelinna Gümnaasiumi ja Tartu Aleksander Puškini kooli, samuti Tartu Lasteaed Annike, Tartu Lasteaed Kelluke ja Tartu Lasteaed Mõmmik juhtrühmade ettepanekud kohtumistelt 2021. ja 2022. aastal.

Tegevuskava suurem eesmärk on sotsiaalne lõimitus, mida on võimalik hinnata koolidevahelise ja haridusastmete vahelise liikuvusega, mille tänast olukorda on kirjeldatud peatükis „Tänane olukord Tartu linnas“. Põhikoolilõpetajate gümnaasiumi või kutseõppeasutuse valik, samuti lasteaialõpetajate koolivalik on tegevuskava järgi monitooritavad näitajad. Samas, arvestades tegevuskava nelja-aastast ajaperioodi, ei ole tõenäoline struktuursete muudatuste toimumine selle perioodi jooksul, küll aga selle järel. Seetõttu piirdume tegevuskavas näitaja monitoorimisega, kuid ei sea sellega seotud eesmärke.

Eestikeelne haridus ja eesti keele oskus

Haridus- ja teadusministeeriumi koostatud eestikeelse hariduse tegevuskava kinnitab, et eesti keel peab püsima elujõulisena, sealhulgas peamise teabe-, haridus- ja töökeelena. Kõigil kodanikel peab olema võrdne võimalus eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks, sõltumata individuaalsetest eripäradest ja vajadustest, kuuluvusest erinevatesse sotsiaalsetesse rühmadesse, sotsiaal-majanduslikust võimekusest ja elukohast. Eestikeelne haridus tagab laste ja noorte lõimumise eesti kultuuri- ja väärtusruumi ning annab kõigile võrdse võimaluse osaleda ühiskonna- ja tööelus ning jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel eesti keeles.

Eestikeelse hariduse tegevuskava Tartu linnas on võtnud sihiks, et 2025/26. õppeaastaks on mindud üle eestikeelsele haridusele, st õppetöö munitsipaal-koolides ja -lasteaedades toimub eesti keeles (va HEV õppijad). Keelemääratluse aluseks on riiklikus tegevuskavas toodud eesmärk eestikeelse õppe osakaalust vähemalt 75% mahus, mis ületab tänast Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud 60% mahtu.

Integratsiooni Monitooring 2020 toob välja, et Eesti õpilaste PISA testi tulemuste eduloo taustal on üsna vähe tähelepanu saanud asjaolu, et vene õppekeelega koolide õpilaste keskmised tulemused on olnud samas testis märgatavalt kehvemad. Käärid eesti ja vene õppekeelega õpilaste keskmistes tulemustes on jäänud püsima ning PISA 2018 põhjal on need näiteks lugemises koguni suurenenud. Tegevuskava loob eeldused selle trendi peatamiseks ja tagasi pööramiseks.

Olulised põhimõtted

- perioodil 2022-2025 toimub Tartu linna viies haridusasutuses sujuv üleminek eestikeelsele haridusele;
- välja töötatud kokkulepped on püsivad;

- otsuste tegemisel ja iga-aastasel monitoorimisel on aluseks teaduspõhisus, analüüs ja kvaliteet;
- õmblusteta hariduse põhimõtteid rakendatakse kõikides Tartu linna koolides, sh keelekümbuskoolides;
- tegevuste planeerimisel ja elluviimisel on kaasatud kõik sidusgrupid.

Tegevuskava koostamise kronoloogia

- Novembris 2021 kohtus haridusosakonna juhtrühm kahe Tartu kooli ning kolme Tartu lasteaia juhtidega, et kokku leppida lähteülesanne jõudmaks eesmärgini minna üle eestikeelsele õppele aastaks 2025/26.
- Novembris-detsembris 2021 esitasid kaks Tartu linna kooli ning kolm Tartu linna lasteaeda enda esialgsed visioonid tegevustest ja vajalikest ressurssidest, mis võimaldaks minna üle eestikeelsele õppele.
- Jaanuaris 2022 tutvus Tartu Ülikooli ekspert koolide koostatud tegevuskavadega ning koostas sellest lähtuvalt analüüsi ning veebruaris 2022 kohtusid haridusosakonna juhtrühm ning Tartu Ülikooli ekspert, et arutada järgmisi tegevusi.
- Märtsis 2022 kohtus haridusosakonna juhtrühm strateegiliste partneritega Haridus- ja Teadusministeeriumist ning Integratsiooni Sihtasutusest.
- Perioodil märts-aprill 2022 kohtus haridusosakonna juhtrühm koolide ja lasteaedade meeskondadega täpsustamaks visioone, eesmärke ja tegevusi.
Perioodil mai-juuni 2022 on koostamisel uuringu lähteülesanne, mis viiakse läbi 2022/23. õppeaastal Tartu Ülikooli ekspertide poolt kogukonna ja lapsevanemate hulgas eesmärgiga saada ülevaade nende teadlikkusest eestikeelsest/kakskeelsest õppes ja ootused haridusasutustele edaspidiseks seoses eesikeelsele õppele üleminekuga ja haridustee jätkamisest eesti keeles.

Tänane olukord Tartu linnas

Tegevuskava puudutab ennekõike Tartu linna viit haridusasutust, nii alus-, põhi- kui gümnaasiumihariduse valdkonnas. Koolidest on tegevuskavasse haaratud täistsüklikool Tartu Annelinna Gümnaasium ning põhikool Tartu Aleksander Puškini kool, lasteaedadest Tartu Lasteaed Kelluke, Tartu Lasteaed Annike, Tartu Lasteaed Mõmmik. Õppetöö korralduse ja sellest tulenevate eesmärkide ja tegevuste eristamise, samuti selgema loetavuse eesmärgil on tegevuskava peatükid jaotatud vastavalt koole ja lasteaedu puudutavateks alapeatükkideks.

Koolid

Tartu Annelinna Gümnaasiumi põhikooliosas on õppekeelteks vene keel ja eesti keel. Õpe võib olla korraldatud kakskeelse õppena. Kooli gümnaasiumiosas on õppekeel eesti keel.

Tartu Aleksander Puškini Kooli õppekeel on vene keel ja vanemate nõusolekul eesti keel.

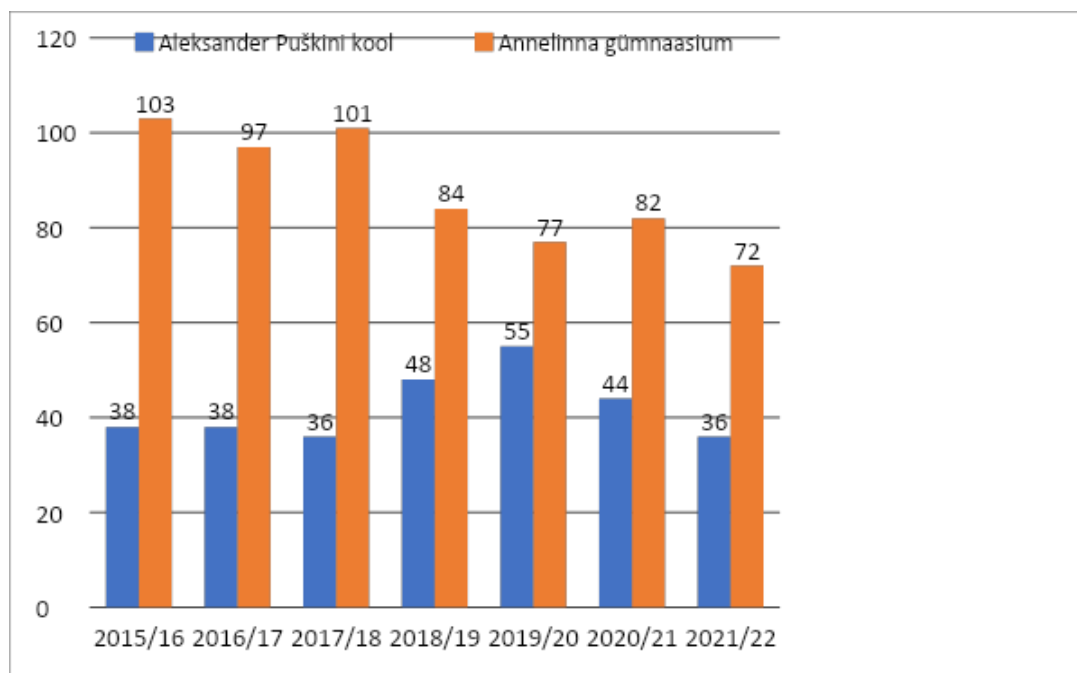
Mõlemad koolid lähtuvad õppetegevuse korraldamisel keelekümblusmetoodikast.

Mõlema kooli õpilaste arv on püsinud suhteliselt stabiilsena (Tabel 1). Aleksander Puškini Kooli HEV õppijate osakaal on tunduvalt suurem kui Annelinna Gümnaasiumis.

õppeaasta	Annelinna Gümnaasium					Puškini Kool		
	TAG	TAG põhikool	TAG gümnaasium	kl. kompl.	sh.HEV	TAPK	kl. kompl.	sh.HEV
2015/16	970	749	221	42	2	485	30	6
2016/17	1004	769	235	43	2	455	29	7
2017/18	1016	781	235	44	2	431	27	6
2018/19	1010	773	237	45	2	436	28	7
2019/20	963	754	209	46	2	454	27	6
2020/21	966	761	205	46	3	431	27	7
2021/22	973	738	235	45	3	436	29	9

Tabel 1. Tartu Aleksander Puškini Kooli ja Tartu Annelinna Gümnaasiumi õpilaste jaotus seisuga 10.09.2021.a.

Esimestesse klassidesse astujate arv on mõlemas koolis aasta-aastalt vähenenud (Joonis 1).

Joonis 1. Esimeste klasside õpilaste arvud

Tartu Annelinna Gümnaasium (TAG)

Tartu Annelinna Gümnaasium on 12-klassiline kool, kus õpivad peamiselt eesti keelest erineva kodukeelega õpilased. Koolis on loodud võimalused õppimiseks ka eesti emakeelega õpilastele.

Kooli keeleõppe korralduses lähtutakse põhimõttest, et hea keeleoskus on ühtaegu nii õppetöös toimetuleku eeldus kui tulemus. Õppe-kasvatustegevuse üks olulisemaid eesmärke on eesti ja teiste keelte oskuse arendamine tasemele, mis võimaldab õpilastel eakohaselt ja aktiivselt Eesti elust osa võtta ja Eesti õppeasutustes edasi õppida. Õpilased õpivad vene keelt või eesti keelt emakeelena riiklikus õppekavas kirjeldatud mahus. Vene keelt emakeelena õppivad õpilased õpivad eesti keelt teise keelena. Kui kooli astumisel õpilase keeleoskus koolis õpetatavate keelte osas erineb eakaaslaste tasemest oluliselt, siis õpetatakse õpilast individuaalse õppekava alusel (nt uussisserändajad). Kooli keeleõppe korralduse aluseks on põhimõte, et igal õpilasel on oma keelerepertuaar ja kooli ülesanne on sellele vastata ja õpilase võimetest lähtuvalt seda laiendada.

Koolis toimub õppetöö suures mahus õppijate kodukeelest erinevas ehk eesti keeles. Toimib lõimitud aine- ja keeleõpe (LAK-õpe). Õpilastele pakutakse keeletuge eesti keeles õppimisel ja pööratakse tähelepanu ka vene keele või muu kodukeele (nt ukraina keele) oskuse säilitamisele ja arendamisele.

Keeleõppekorraldus põhikooli astmes

Eesti keelt õpetatakse kahe erineva programmi järgi: täielik keelekümbel ja osaline keelekümbel.

Käesoleval ajal õpetatakse ja õpitakse põhikooli osalise keelekübluse klassides vene keelt emakeelena: esimeses kooliastmes 18 nädalatundi; teises kooliastmes 11 nädalatundi ja vene

kirjandust 4 nädalatundi; kolmandas kooliastmes 6 nädalatundi ja kirjandust 6 nädalatundi. Täieliku keelekümbelse klassides õpitakse vene keelt esimeses kooliastmes 9 nädalatundi; teises kooliastmes 15 nädalatundi ja kolmandas kooliastmes 12 nädalatundi.

Täieliku keelekümbelse klassides toimub õppetöö mudeli järgi, kus 1. klassis ja 2. klassi I poolaastal toimub kogu õppetöö kõigis ainetes eesti keeles, sh on õpilase nädalakoormuses 10 eesti keele tundi. Alates 2. klassi teisest poolaastast hakatakse õpetama vene keelt emakeelena 6 tunniga nädalas ja jätkatakse eesti keele õpetamist 4 tunniga nädalas ning aineõpetus jätkub eesti keeles. Täieliku keelekümbelse klassides toimub kogu põhikooli jooksul 60 – 80% õppetööst eesti keeles. Eesti keelt on kõigis klassides 4 tundi nädalas.

Osaliseks keelekümbelseks oleme nimetanud klasse, kus vene keele õpe algab I klassist. Kõik ülejäänud õppeained on eesti keeles. Eestikeelse õppe maht on üle 60%, mis riigi käsitluses on täieliku keelekümbelse maht.

Keeleõppekorraldus gümnaasiumiastmes

Gümnaasiumiastmes toimub õppetöö vähemalt 60% ulatuses kõigi kursuste arvust eesti keeles ja kuni 40% ulatuses vene keeles. Samas on võimalik läbida kogu gümnaasiumikursus ka eesti keeles.

Õpilased, kes õppisid vene keelt emakeelena põhikoolis, jätkavad seda gümnaasiumiastmes. Eesti õppekeelega põhikoolidest gümnaasiumiastmesse astunud õpilastele õpetatakse eesti keelt emakeelena.

Gümnaasiumis õpitakse ja õpetatakse eesti keelt teise keelena 12 kursust ainekava järgi, mis on koostatud tasemel B2 suunaga C1-le. Eesti keele omandamist toetab eestikeelne aineõpe ja klassiväline ja huvitegevus.

Eesti keelt emakeelena õppivad gümnaasistid õpivad A- ja B-võõrkeelt riiklikus õppekavas kirjeldatud mahus. Vene keelt võõrkeelena on võimalik õppida alustades A1-2 tasemest.

Õpetajate keeleoskus

EHISE andmetel on koolis 97 õpetajat, nende 65 õpetajat valdavad eesti keelt emakeelena. Kaheksa õpetaja keeletasemeks on märgitud C1, 22 õpetaja keeletasemeks on märgitud B2, kahe õpetaja keeletasemeks on märgitud B1. 2021/22. õppeaastal võeti tööle kaks ukraina emakeelega õpetajat toetamiseks sõjapõgenike õppetööd.

Tartu Aleksander Puškini Kool (TAPK)

Tartu Aleksander Puškini kool on 9-klassiline põhikool, kus õpivad peamiselt eesti keelest erineva kodukeelega õpilased. Koolis on olemas eripedagoogiline kompetents ja loodud võimalused HEV-õpilaste toetamiseks.

Keelekümbelklassides toimub õpetamine kolme mudeli järgi: varane keelekümbelus, hiline keelekümbelus ja osaline keelekümbelus. Varase keelekümbelse mudeli puhul toimub põhikooli lõpuks vähemalt 60% õppest eesti keeles, s.o õppekeeleks loetakse nende õpilaste puhul eesti keel. Vene keele kui emakeele õppega alustatakse teise klassi teisest poolaastast. Vene keele osatähtsus õppekeelena suureneb järk-järgult, moodustab 6. klassist ligikaudu 40% õppekava mahust. Hilise keelekümbelse mudelit rakendatakse põhikooli teise astme 5. või 6. klassist

alates. Programmi vältel moodustavad eesti keel ja eesti keeles õpitavad ained vähemalt 60% õppekava mahust. Eestikeelse õppe mahu kujundamisel ja ainete valikul eestikeelseks õppeks juhindub kool põhikoolijärgseks õppeks vajaliku keeleoskuse saavutamise ootusest.

Õpetajate keeleoskus

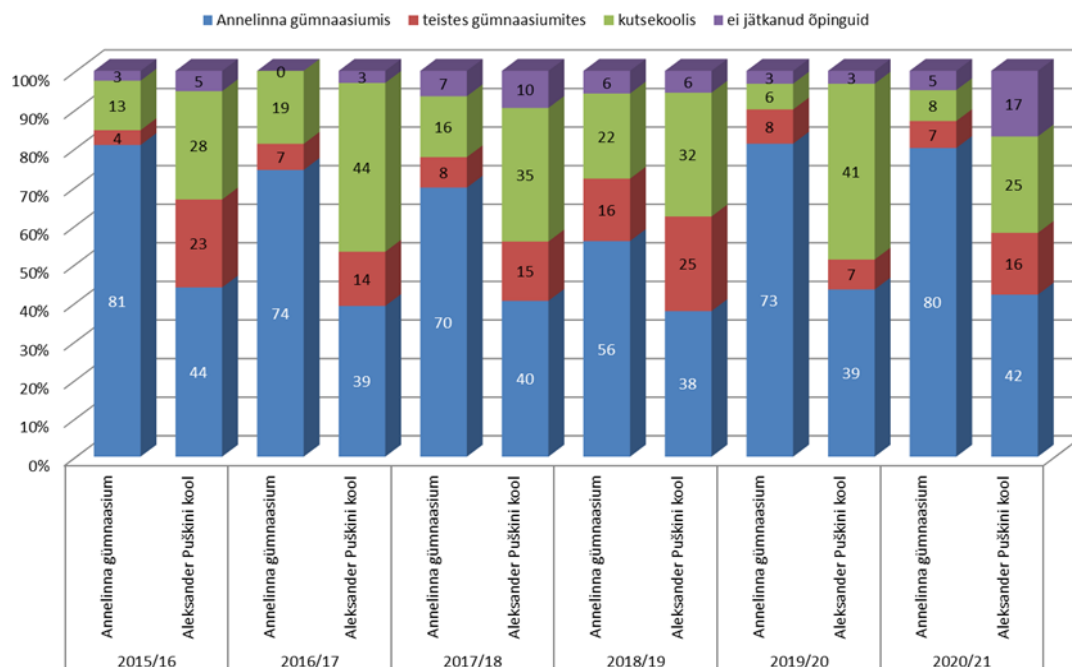
EHISe andmetel on koolis 64 õpetajat, nendest üheksa õpetajat valdavad eesti keelt emakeelena. 31 õpetaja keeletasemeks on märgitud C1, 21 õpetaja keeletasemeks on märgitud B2 ja kolme õpetaja keeletasemeks on märgitud B1.

Koolide tulemusnäitajad

Keeleõppe protsentuaalne osakaal kirjeldab olukorda formaalselt ja on lähteülesandes sõnastatud haridusradade ühtlustamise eesmärgi osas vaid indikatiivne. Seetõttu on tulemusnäitajate osas oluline pöörata tähelepanu pigem haridusastmete vahel liikumistele ja õpilaste saavutatud keeletasemele.

Põhikooli lõpetajate edasine tegevus

Viimasel kahel õppeaastal on Tartu Annelinna Gümnaasiumi enamus põhikooli lõpetajad jätkanud õpinguid kodukooli gümnaasiumiastmes. Tartu Aleksander Puškini Kooli põhikooli lõpetajatest vähem kui pooled lõpetajad on jätkanud õpinguid Annelinna Gümnaasiumis. Igal aastal on õpilasi, kes ei jätka õpinguid haridusasutuses. Suur hulk TAPK õpilasi jätkab õpinguid kutsekoolis. Mõlema kooli õpilastel on võimalik jätkata õpinguid teistes gümnaasiumites ja seda näitab ka statistika (Joonis 2).

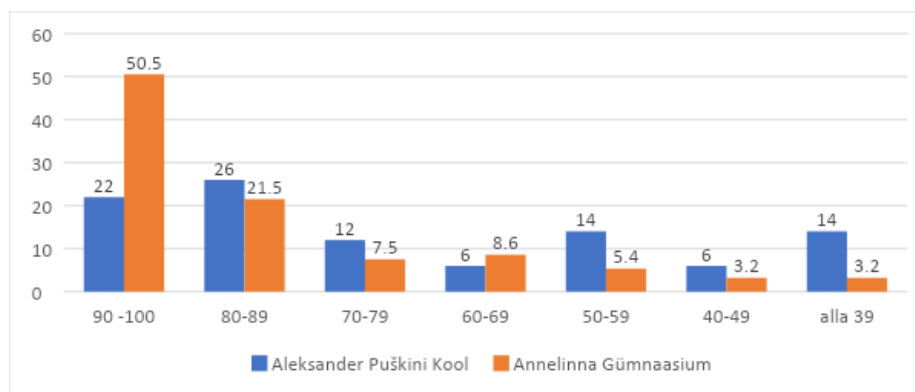
Joonis 2. TAG-i ja TAPK-i põhikooliastme lõpetajate edasine tegevus

Annelinna Gümnaasiumi keskkariduse omandanute osakaal nelja aasta möödumisel pärast põhikooli lõpetamist 2020. aastal oli 75,6% ja Aleksander Puškini Koolis 67,9%. Tartu linna keskmine oli 83,4%. Keskmisest madalamad edasiõppimise protsendid võivad tuleneda nii ebapiisavast keeleoskuse tasemest kui erivajadusest. Sellest tulenevalt võimaldame tegevuskavas lahendusi, mis aitab tõsta õpilaste keeleoskuse taset ja pöörame tähelepanu HEV õppijate individuaalsetele vajadustele.

Põhikooli lõpueksami eesti keel teise keelena osakaal %-des (Joonis 3)

Põhikooli lõpueksami eksaminandile, kes saab eesti keele kui teise keele eksamil vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest, väljastab Haridus-ja Noorteamet eesti keele B1-taseme tunnistuse.

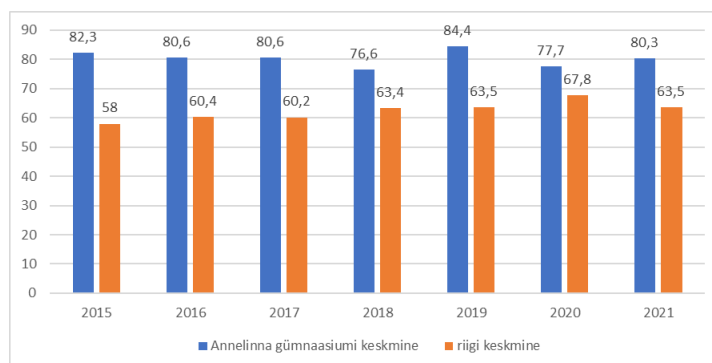
Jooniselt 3 on näha, et 2020/21. õppeaastal kahe kooli eesti keele teise keelena eksamisooritajatest saavutasid TAGi õpilastest 88,1% ja TAPK õpilastest 66% B1 taseme.

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami tulemused, sooritus %-des 2020/21. õa

Eesti keel teise keelena riigieksam gümnaasiumis

Eksaminand, kelle tulemus on vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest (kusjuures ühegi osaoskuse tulemus ei tohi olla 0 punkti), väljastab Haridus-ja Noorteamet B2-taseme tunnistuse. Jooniselt 4 on näha, et TAGi abiturientide eksamitulemused on viimaste aastate lõikes olnud kõrgemad kui vabariigi keskmised. Ka 2020/21. õppeaastal saavutasid TAGi lõpetajatest üle 80% eksamisooritajatest eesti keel teise keelena riigieksamil B2 taseme, mis on oluliselt kõrgem kui riigi keskmine.

Joonis 4. Eesti keel teise keelena riigieksami tulemused %-des

Lasteaiad

Tartus tegutseb kolm munitsipaallasteaeda ([Tartu Lasteaed Kelluke](#), [Tartu Lasteaed Annike](#), [Tartu Lasteaed Mõmmik](#)), kus õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel kasutatakse eesti ja vene keelt. Lasteaedade põhimäärused õppekeelt ei sätesta, kuid kõik kolm on keelekümbluslasteaiad, kuid kõik lasteaiad rakendavad õppe läbiviimisel keelekümblusmetoodikat.

Vabariigi Valitsus saatis 11. aprillil 2022 Riigikogusse **alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu (579 SE)**. Eelnõuga uuendatakse lasteaedade ja lastehoidude süsteemi ning luuakse senisest suurem sidusus alushariduse lõpptaseme ja põhihariduse lähtetaseme vahel. Paljude kavandavate muutuste hulgas nähakse eelnõuga ette olulised arengud lasteaias õppekeelt puudutavas.

Eelnõu näeb ette, et lasteaias õppekeel alates kolmeaastastest lastest on üldjuhul eesti keel ja igas rühmas peab olema tagatud vähemalt üks eesti keelt valdav täistööajaga õpetaja. Lasteaias pidaja otsusel võib lasteaias või rühmas lisaks eesti keelele kasutada ka teist õppekeelt või teisi õppekeeli, kuid eestikeelne õpe peab olema tagatud vähemalt pooles ulatuses. Seaduse eelnõuga rõhutatakse varajase keeleõppe vajalikkust ning luuakse senisest paremad tingimused eesti keele omandamiseks ja laste sujuvamaks üleminekuks kooli. Eelnõu näeb ette viieaastase üleminekuaja (2027), et õpetajatel vajalik keeletase saavutada, luua rühmadesse vajalikud ametikohad ning leida vajaduse korral uued õpetajad või koolitada olemasolevaid.

Riigikogu lükkas 1. juunil 2022. a tagasi valitsuse algatatud alushariduse ja lapsehoiu seaduse eelnõu. Kõnealuse eelnõu edasine käekäik on hetkel teadmata. Küll on aga Tartu linna kontekstis selge, et käesolevas tegevuskavas kavandatuga liigutakse koostöiselt lasteaedadega edasi.

Eesti lasteaeades rakendatakse kolme keelekümbuse mudelit:

Keelekümblus on õppeviis, mis toetab mitmekeelsuse kujunemist, laps omandab võõrkeele ilma emakeelt kahjustamata.

- **Täielik keelekümblus** – rühm komplekteeritakse vene kodukeelega viieaastastest lastest. Õppe- ja kasvatustegevused viiakse läbi vaid eesti keeles.
- **Osaline keelekümblus** – rühm komplekteeritakse vene kodukeelega kolme-nelja-aastastest lastest. Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad rühmas nii vene kui ka eesti keeles; rühmas on õpetajatenas kahe keele kandjad ehk õppetöö läbiviimisel lähtutakse põhimõttest: üks inimene, üks keel. Päeva ühes pooles eestikeelse õpetajaga omandatud teadmised- oskused rakendatakse päeva teises pooles venekeelse õpetaja juhitud tegevustes.
- **Kahesuunaline keelekümblus** – rühm komplekteeritakse eesti ja vene kodukeelega kolme-nelja-aastastest lastest (mõlemat kodukeelt võrdselt). Õppe- ja kasvatustegevused toimuvad rühmas nii vene kui ka eesti keeles; rühmas on õpetajatenas kahe keele kandjad; päeva ühes pooles eestikeelse õpetajaga omandatud teadmised- oskused rakendatakse päeva teises pooles venekeelse õpetaja juhitud tegevustes.
- Lisaks rahastab Haridus- ja Teadusministeerium sh üleminekuajaperioodil kõigis venekeelsetes rühmades programmi «Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelega rühmas».

	keelekümblus		vene õppekeel		kokku	
	lapsi	rühmi	lapsi	rühmi	lapsi	rühmi
LA Annike	93	5	96	7	189	12
LA Kelluke	152	7	88	6	240	13
LA Mõmmik	62	3	19	1	81	4
	307	15	203	14	510	29

Tabel 2. Keelekümblose ja vene õppekeele rühmade jaotus 2021/22. õppeaastal

Õpetajate keeleoskus (EHISE andmetel)

Tartu Lasteaias Kelluke on 42 töötajat: C2 tasemele vastab kuue õpetaja keeletase, C1 tasemele vastab kuue õpetaja keeletase, B2 tasemele vastab 26 õpetaja keeletase, B1 tasemele vastab nelja õpetaja keeletase.

Tartu Lasteaias Annike on 42 töötajat: C2 tasemele vastab üheksa õpetaja keeletase, C1 tasemele vastab seitsme õpetaja keeletase, B2 tasemele vastab 23 õpetaja keeletase, B1 tasemele vastab kolme õpetaja keeletase.

Tartu Lasteaias Mõmmik keelekümblosrühmades on 8 töötajat: C2 tasemele vastab kahe õpetaja keeletase, C1 tasemele vastab kahe õpetaja keeletase, B2 tasemele vastab nelja õpetaja keeletase.

Tegevuskava seab lasteaiaõpetajate riigikeele oskuse taseme osas sihiks, et 2025/26. õppeaastaks on kõikide lasteaiaõpetajate eesti keele oskus C1 tasemel, kui nad õpetavad rühmas eesti keeles.

Ukraina sõjapõgenikest lapsed

25. mai 2022 seisuga on Tartu linna koolivõrgus registreeritud 288 Ukraina sõjapõgenikest õppijat erinevates koolides. Annelinna Gümnaasiumis õpib 107 ja Aleksander Puškini Koolis 89 Ukraina sõjapõgenikku. Tartu linna lasteaedades on registreeritud 118 Ukraina sõjapõgenikest last, sh Annikese Lasteaias 31 last, Kellukese Lasteaias 11 last ja Mõmmiku Lasteaias 39 last. Huvihariduses osaleb ca 69 ukrainlasest noort.

Alates 1. maist töötab Tartu Hariduse Tugiteenuste Keskuse koosseisus Ukraina hariduskoordinaator, kelle ülesanne on koordineerida võrgustikutööd nii, et Tartu linnas õppivad Ukraina noorte haridustee oleks toetatud parimal viisil. Lisaks hariduskoordinaatorile on meeskonnaga liitunud ukrainakeelsed psühholoog-nõustaja ja sotsiaalpedagoog-nõustaja, kes on nii ukraina kogukonna teenistuses kui kooliõpilaste ja lasteaialaste toetamiseks.

Õppimine Eestis on kooliealistel lastel seadusega määratud ulatuses kohustuslik ning välisriigi kodakondsusega koolikohustuslikus eas laps on koolikohustuse täitja. Hariduskoordinaatori ning kahe nõustaja värbamine toetab sõjapõgenike õppetööd ja heaolu. Kuigi Tartu koolides ei pruugi jaguda piisavalt tugispetsialiste ja õpetajad, kes pakuksid tuge nii sõjapõgenike ja meie olemasolevatele õppijatele, on Ukraina sõjapõgenikest õppijate motivatsioon ja kiire keeleõppe võimekus tihti eeskujuks kaasõppijatele, kelle kodune keel ei ole eesti keel. Lisaks on võimalik ukrainlastest õppijaid ja lapsevanemaid kasutada positiivsete eeskujudena eesti keelest erineva emakeelega õppijatele. Suur sõjapõgenike hulk klassis võib samas pidurdada tegevuskavas toodud eesmärkide saavutamist kuna õpetajate tegevus on valdavalt suunatud muu emakeelega ja vähese riigikeele oskajate toetamiseks.

Perioodil veebruar-juuni on ukraina põgenikest õpilased liitunud tegevustega koolides, lasteaedades ja huvihariduses. Koostöös peredega on leitud parimad lahendused, mis sobivad kõigile osapooltele. Kõik lapsed õpivad keelekümblusmeetodil eesti keelt sihiga, et liituda sügisel 2022 õppetöoga eesti keeles riikliku õppekava (PRÕK ja GRÕK) alusel.

Kui Ukraina õpilane saab käesoleval kevadel põhikooli lõputunnistuse ja vajab täiendavat aega keeleõppeks, tasandusõppeks, edasise õpitee otsuseks, saab ta jätkata Eesti põhihariduse omandamist 9. klassis, kui on kevadel kooli vastu võetud. Samuti saab jätkata õpinguid kutsevalikuõppes – tasemeõppe õppekava, mille eesmärgiks on edasise õpitee otsuse kujunemise toetamine, sh keeleõpe, praktiliste oskuste õpe ja vajadusel tasandusõpe põhiainetes või rakendatakse tema puhul lisaõpet. Kolmanda variandina on võimalik läbida lisaõppe aasta, mis võimaldab pakkuda täiendavat ettevalmistust ja tuge õppe sujuvaks jätkamiseks või tööturule üleminekuks. Kui noor on Eestis juba vastu võetud gümnaasiumi 11. klassi, siis sõltumata sellest, kas ta lõpetab Ukraina haridussüsteemis keskhariduse või mitte, saab ta jätkata gümnaasiumiõpinguid Eestis (nii 12. klassis riikliku õppekava alusel kui ka individuaalse õppekavaga vajadusel pikemalt). Gümnaasiumilõpetajatel on samuti võimalik läbida lisaõppe aasta või jätkata kutsevalikuõppes. Olenemata valikutest, peab rõhk olema keeleõppel, mis võimaldab jätkata õpinguid eesti keeles.

Pärast gümnaasiumihariduse omandamist on võimalik jätkata õpinguid kõrghariduses. Kõrgharidusõppe I astmele (bakalaureuse- ja rakendus kõrgharidusõppesse) on õigus kandideerida isikul, kellel on keskharidus või sellele vastav kvalifikatsioon. (2022/23. õa vaid Ukraina lõputunnistus. Eesti kõrgkoolid pakuvad õppekohti Ukraina päritolu ajutise kaitse saanud isikutele: eestikeelsetel õppekavadel koos eesti keele süvaõppeaastaga (vaid osad

kõrgkoolid); ingliskeelsetel õppekavadel; venekeelsetel õppekavadel (2 erakõrgkooli). Vastuvõtt võõrkeelsetele õppekavadele Eesti kõrgkoolides on 2022. aastal valdavalt pikendatud Ukraina päritolu kandidaatidele 1. juunini. Vastuvõtt eestikeelsetele õppekavadele toimub juunis 2022. Tartu Ülikool koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga loob tasuta lisaõppekohad Ukraina kodanikele. 2022/23. õppeaastal on ülikool valmis looma juurde kuni 250 tasuta õppekohta Ukrainast pärit üliõpilastele.

Haridus- ja Teadusministeerium kuulutas mais 2022 välja meetme, mille toel korraldatakse Ukraina noortele laagreid eesmärgiga toetada keeleõpet. Laagrite läbiviimise tähtaeg on 30.10.2022. Sinna perioodi jääb ka veel sügisene koolivaheaeg. Laagrite korraldamise väljakutseks on leida üles ja motiveerida osalema noori, kellele meede sihitud on (nii eesti keelt kui ukraina keelt kõnelevad noored).

Suvine laagrimetode ei taga siiski piisavat keeleoskuse taset, mis võimaldaks täies mahus jätkata õpinguid riiklikul õppekaval sügisel 2022. Sellest tulenevalt jätkavad ukraina õpilased vajadusel õpinguid individuaalsete õppekavade alusel.

Õpilasepõhine pearaha käesoleval kalendriaastal KOVide keskmise kulu alusel ühes kalendrikuus on alushariduses/hoius 465 eurot ja üldhariduses 506 eurot. Käesoleva tegevuskava koostamise ajal ei olnud selge, kas ja kuidas jätkub riigipoolne täiendav rahastus ukraina õpilaste õpetamise kulude katmiseks järgmistel aastatel. Rahastuse selginedes on vajalik tegevuskava tegevused täpsustada.

Lisaks TAPKile ja TAGile on Ukraina sõjapõgenikest õpilasi teistes Tartu linna koolides. See on tekitanud olukorra, kus koolipereid on pidanud täiendama oma teadmisi keelekümblusmetoodika rakendamise ning muukeelse õppija toetamisest. Tänapäevane Tartu linna haridusamet koostöövõrgustik (aineühendused, õpiringid, ühised ülelinnalised seminarid, Haridus- ja Tugiteenuste Keskuse tegevus) ja varasemad kogemused muukeelsete õppijate integreerimisest toetab heade praktikate jagamist. Lisaks juba olemasolevatele kogemusevahetustele võetakse järgnevatel aastatel fookusesse muukeelse õppija toetamine meie kultuuri- ja keeleruumis. Põhiharidust omandavatele õpilastele, kelle emakeel ei ole õppekeel või kes koduses suhtluses räägivad õppekeelest erinevat keelt, mis on vähemalt ühe vanema emakeel, korraldab kool keele- ja kultuuriõpet, kui seda soovivad vähemalt kümme sama emakeele või koduse suhtluskeelega õpilast. Lähtuvalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest keele- ja kultuuriõppeks võimaluste loomise koordineerimist, sealhulgas keele- ja kultuuriõppeks vajalike materjalide hankimist, korraldab Haridus- ja Noorteamet.

Tegevuskava

Tegevuskava koosneb kolmest osast: esimene osa seab eesmärgid kahe Tartu kooli õppetegevuseks eestikeelsele haridusele üleminekul; teine osa seab eesmärgid kolme Tartu lasteaia õppetegevuseks eestikeelsele haridusele üleminekul; kolmas osa toob välja eesmärkide saavutamiseks vajalikud tegevused nii koolides kui lasteaedades. Tegevuskava elluviimiseks vajalik rahastusplaan on esitatud eraldi lisana.

Koolid

Koolide eesmärgid lähtuvad objektiivselt mõõdetavast saavutatavast keeletasemest ja ühtivad riikliku eestikeelse hariduse tegevuskavas seatud eesmärkidega. Eesmärgid on sõnastatud koostöös ekspertide ja koolidega ning on tegevuskava rahastusplaani juures jõukohased.

Õpilaste keeletasemel põhinev eesmärk võimaldab õpilastel jätkata õpinguid vabalt valitud haridusasutuses järgmisel haridustasemel ja vastab koalitsioonileppele ning riiklikule eestikeelse hariduse tegevuskava suuremale eesmärgile - vähendada keelepõhist eraldatust Eesti ühiskonnas.

Tegevuskava näeb ette, et kõik lasteaedade lõpetajad on võimelised jätkama õppetööd eestikeelsel õppekaval järgmisel haridustasemel ehk laps läheks edasi keelekümblusklassi või eestikeelses kooli. Sellest tulenevalt väheneb vajadus venekeelse aineõppe järele kuna õpilased on võimelised õppima eesti keeles. Hiljemalt 2025/26 alustanud õpilaste õppetöö maht eesti keeles on 75%.

Lisaks objektiivsetele mõõdikutele eesti keele õppes mängib suurt rolli üldhariduskoolide ja huvikoolide vaheline tegevus, mis soodustab laiemat keeleõpet läbi erinevate tegevuste. Nii on näiteks keeltekoolid valmis pakkuma omalt poolt keeleprogramme ja -õpet lisaks koolitunnis õpitule lähtuvalt õmblusteta hariduse konteptsioonist.

Õmblusteta haridus soodustab muuhulgas ka üldhariduskoolide omavahelist koostööd, mis tähendab venekeelsete koolide jaoks rohkem praktilist eesti keele kasutamist nii õpilaste kui ka õpetajate seas. Koolideüleised programmid ja kursused toovad õpilased olukorda, kus neil on võimalus suhelda õpilastega teistest koolidest ja kui oma koolis ollakse sarnase emakeelega õpilastega koos, siis koolideülestes programmides ollakse koos erineva emakeelega õpilastega erinevatest koolidest. Õppekava toetavate projektide headeks näideteks varasemal on Tartu Annelinna Gümnaasiumi füüsikapraktikumid koostöös Eesti Maaülikooliga; Tartu Aleksander Puškini Kooli uussisserändajate klubi; Tartu Kivilinna Kooli projekt koosõppimine teeb rikkaks.

Tartu Aleksander Puškini koolis toimub 2025/2026 õppeaastal vähemalt 75% õppetööst eesti keeles. See tähendab, et eesti keeles õpetatavate ainete maht on vähemalt 75%.

Põhikooli lõpetajad varases keelekümblusprogrammis sooritavad eesti keele lõpueksami emakeelena. Vähemalt 30% hilise keelekümblusprogrammi lõpetajatest valdavad eesti keelt B2 tasemel ja 70% B1 tasemel.

Järk-järguline (ajakava) ülemineku kirjeldus (Lisa 2) Tartu Aleksander Puškini Koolis eestikeelsele aineõpetusele (va õpilase emakeele ja kirjandus).

Tartu Annelinna Gümnaasiumis toimub 2025/2026 õppeaastal vähemalt 75% õppetööst eesti keeles nii põhikoolis kui gümnaasiumis. 2026 aastal sooritavad eesti keele teise keelena eksami gümnaasiumi lõpetajad C1 tasemel. Põhikooli lõpetajad sooritavad eesti keele teise keelena eksami tasemel B2.

Erivajadusega õpilaste klasse kõnealune üleminek ja mõõdikud ei puuduta. Eesti keelt õpetatakse riiklikus õppekavas ette nähtud mahus. Õppetöös lähtutakse üldtoe õppija individuaalsetest vajadustest, mis on sätestatud individuaalses arengukaardis. Tõhustatud ja eritoe õpilastel on Rajaleidja poolsed soovitusel, millega õppetöö läbiviimisel arvestatakse (näiteks vähendatud õpitulemused, diferentseeritud hindamine jmt).

Järk-järguline (ajakava) ülemineku kirjeldus (Lisa 3) Tartu Annelinna Gümnaasiumis eestikeelsele aineõpetusele (va õpilase emakeele ja kirjandus).

TEGEVUSED	TULEMUSNÄITAJA/MÕÕDIK	LÄHTETASE 2022/2023	SIHTTASE 2025/2026
Igas klassis eesti keeles õpetavate ainete maht suureneb (va eriklassid)	Eestikeelse õppetöö maht koolides	40-60%	>75%
Eesti keeles õpetavate pedagoogide kvalifikatsioonile vastavus	Kvalifikatsiooniga õpetajate osakaal	~90%	100%
Õpilaste eesti keele taseme lõpueksamite tulemused	Põhikooli eesti keele eksami sooritajate keskmine tulemus	B1	B2>70%
	Gümnaasiumi eesti keele eksami sooritajate keskmine tulemus	B2	C1>70%

Tabel 3. Tegevuskava mõõdikud (TAG ja TAPK)

2025/26. õppeaastal on kõigil eesti keeles õpetavatel õpetajatel omandatud vähemalt C1 keeletase.

Lasteaiad

Eesmärk ja soovitud olukord Tartu munitsipaallasteaedades (Tartu Lasteaed Kelluke, Tartu Lasteaed Annike, Tartu Lasteaed Mõmmik) 2025/26. õppeaastaks on: kõik rühmad on keelekümblusrühmad või eestikeelse õppekeele rühmad.

Kõik lasteaedade lõpetajad on võimelised jätkama õppetööd eestikeelsel õppekaval järgmisel haridustasemel.

Lasteaedades ei ole võimalik mõõta keeletaset, millest tulenevalt on seatud eesmärgiks suurendada eestikeelsete ja keelekümblusrühmade arvu ning mitte avada järgnevatel aastatel uusi venekeelseid rühmasid.

Erivajadustega laste rühmi (viis rühma kahes lasteaias) kõnealune üleminek ei puuduta, neis võib õppetöö jätkuda lapse emakeeles.

Lasteaedade rühmade struktuur õppeaastate kaupa eestikeelsele õppele üleminekul

Tartu Lasteaed Kelluke

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Rühmade arv	13	13	13	13	13
Laste arv	252	246	246	246	246
HEV rühmade arv	2	2	2	2	2
Venekeelsed rühmad (rühmade arv)	5	2 (HEV rühmad)	2 (HEV rühmad)	2 (HEV rühmad)	2 (HEV rühmad)
Professionaalne eestikeelne õpetaja rühmas (rühmade arv)	1	1	1	1	0
Keelekümblsruühmad (rühmade arv)	7	10	10	10	11
Keelekümblsruühmade jagunemine:					
Osaline või kahe-suunaline kk	7	10	9	8	9
Täielik kk	0	0	1	2	2

Tabel 4. Tartu Lasteaed Kelluke ülemineku periood.

Tartu Lasteaed Annike

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Rühmade arv	13	13	13	13	13
Laste arv	228	228	228	228	228
HEV rühmade arv	3	3	3	3	3
Venekeelsed rühmad (rühmade arv)	8	5	3 (HEV rühmad)	3 (HEV rühmad)	3 (HEV rühmad)
Professionaalne eestikeelne õpetaja rühmas (rühmade arv)	1	1	1	1	0
Keelekümblsruühmad (rühmade arv)	4	7	9	9	10
Keelekümblsruühmade jagunemine:					
Osaline või kahe-suunaline kk	4	7	8	7	8
Täielik kk	0	0	1	2	2

Tabel 5. Tartu Lasteaed Annike üleminekuperiood.

Tartu Lasteaed Mõmmik

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Rühmade arv	12	12	12	12	12
Laste arv	233	235	235	235	235
HEV rühmade arv	1	1	1	1	1
Venekeelsed rühmad (rühmade arv)	1	1	1	0	0
Professionaalne eestikeelne õpetaja rühmas (rühmade arv)	1	1	1	0	0
Keelekümblsruühmad (rühmade arv), sealhulgas Ukraina rühm	3	3	3	2	2
Keelekümblsruühmade jagunemine:					
Osaline või kahesuunaline kk	1	1	1	1	1
Täielik kk	2	2	2	1	1

Tabel 6. Tartu Lasteaed Mõmmik ülemineku periood.

Tegevused eesmärkide saavutamiseks

Tegevuskava eesmärgid on analüüsitud koos asutuste juhtidega. Selle tulemusena lepiti kokku kuus prioriteetset valdkonda. Iga kooli- või lasteaiajuht vastutab tegevuskava rakendamise eest võttes arvesse asutuse lähtepositsiooni ja eripära.

1. Uute ametikohtade loomine

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> Eesti keele kui teise keele õpetajate puudus; liiga suur eesti keelest erineva emakeelega laste/õpilaste arv rühmas/klassis, õpetajad ei jõua igapäevani, vajalik on töö rühmades. 	<ul style="list-style-type: none"> Hoolimata õppekohtade arvu kasvust ülikoolides ei pruugi leida piisavalt kvaliteetseid üliõpilaskandidaate; meetmed ja õpetaja palk ei motiveeri ülikooli lõpetanuid õpetajaks tööle asumaks; õpetaja palk pole motiveeriv. 	<ul style="list-style-type: none"> Koolidele ja lasteaedadele võimaldatakse luua juurde uusi ametikohti (tugispetsialistid, õpetajad); koolidele ja lasteaedadele eraldatakse rahalisi vahendeid õpetajate keeletaseme tõstmiseks; koolidele ja lasteaedadele eraldatakse rahalisi vahendeid kultuuriürituste korraldamiseks, mis motiveerib õpetajaid kooli tööle minema. Lähtetoetuse maksmine uutele planeeritavatele ametikohtadele ja personali vahetusest tulenevatele ametikohtadele.

2. Õpetajate täiendkoolitus

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> Koolis töötavatel õpetajatel puuduvad oskused õpetada ja toetada õppijaid mitmekeelses õpikeskkonnas. 	<ul style="list-style-type: none"> Õpetajatel puuduvad mitmekeelses koolis töötamiseks vajalikud kompetentsid, kõikidele õpilastele - olenemata tema emakeelest - ei ole tagatud võrdsed võimalused hariduse omandamiseks. 	<ul style="list-style-type: none"> Koolidele ja lasteaedadele eraldatakse rahalisi vahendeid keelekümblusmetoodika, LAK-õppe ja keelekoolituste läbimiseks; koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, HARNO ja INSAga pakutakse võimalusi osaleda keelekümblus, LAK-õppe ja keelekoolitustel; täiendavad LAK-õppe koolitused tegevuskava välistele asutustele, kus õpivad Ukraina sõjapõgenikud; toetatakse koolitusvõimaluste leidmist kõrgkoolidest (näiteks Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool); asutustevahelised sisekoolitused.

3. Kvaliteetse õppevara arendamine

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> • Vananenud eesti keele kui teise keele ainekava ning eesti keel teise keelena (E2) puuduvad töökavad; • puuduvad riiklikult välja töötatud erinevate kooliastmete jaoks sobivad õppematerjalid, lähtudes uutest keeletasemesihtidest; • pole piisavalt nüüdisaegset õpikäsitust arvestavaid õppematerjale, olemasolevad vajavad uuendamist lähtudes uutest sihttasemetest (põhikooli B2-tase ja gümnaasiumis C1-tase); • õppijate keeleoskustasemed on kirjeldatud A1-B1-tasemetel; • puuduvad eri vanuseastmetes õpilastele sobilikud eakohased keeletestid, puuduvad keeleõpet alustavate noorukite testid; • puuduvad õppetööd toetavad digitaalsed materjalid; • keeleõpet toetav keeletaristu on alles väljaarendamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetaja töö on töömahukas, kui õppematerjale välja ei töötata, lahkuvad õpetajad läbipõlemise tõttu; • testide puudumisel ei saa õpetaja/õpilane/pere/KOV/riik adekvaatset tagasisidet; • õpilased viiakse järgmisele haridustasemele üle õpilünkadega ja puuduliku eesti keele oskusega; • põhikoolis saavutatud eesti keele oskuse tase ei võimalda edasi õppida gümnaasiumis või kutsekoolis; • muu emakeelega õpilased ei saa eestikeelse õppetööga hakkama, väljalangevus suureneb; 	<ul style="list-style-type: none"> • Koolidele ja lasteadeadele eraldatakse rahalisi vahendeid kvaliteetse õppevara arendamiseks; • asutustevaheline kogemuste ja õppematerjalide jagamine; • koostöös HARNOga osaletakse pilootprojektides keeletaseme testide väljatöötamiseks.

4. Õppekavaga seotud keele- ja kultuuriõpet toetavad tegevused õpilastele

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> • Eesti keelest erineva emakeelega õpilaste ebaühtlane eesti keele oskuse tase alushariduses; • vähene rahastatus õppekäikude läbiviimiseks eesti keele ja kultuuri õppekava täiendavateks tegevusteks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lõimumist ei toimu, haridussüsteemid jäävad eraldatuks, sest puudub sisuline tugi; • õpetajatel puudub motivatsioon kvaliteetse õppe pakkumiseks; • õpilastel puudub motivatsioon õpitud keelt rakendada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koolidele ja lasteaedadele eraldatakse rahalisi vahendeid eesti keele ainekava toetavate tegevuste elluviimiseks (muuseumikülastused, noortevahetused, kultuuriasutused); • toetatakse erinevaid koostööprojekte, mis arendavad laste ja noorte keelelist arengut erinevate haridusasutuste vahel; • 2022/23. õppeaasta koolide ja lasteaedade õppekava toetavate projektide üheks toetavaks valdkonnaks seati kultuuriline identiteet (sh eesti keel ja kultuur, kultuuriline mitmekesisus, muukeelsete laste kaasamine jms) • 2022. aasta aktiivõppeprogrammide hanke kirjelduses on tähelepanu juhitud ka keeleteaduse programmide pakkumisele. • 2022/23. õppeaastal lisandub ka lasteaedadele aktiivõppeprogrammides osalemise võimalus (sh eesti keel ja kultuur).

5. Asutuseülesed ühised ja keele-ja kultuuriõpet toetavad tegevused töötajatele

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> Vähesed võimalused korraldada ühiseid keele- ja kultuuriõpet toetavaid üritusi olemasoleva eelarve piires. 	<ul style="list-style-type: none"> Õpetajate läbipõlemine ja motivatsioonipuudus; õpetajate lahkumine töölt. 	<ul style="list-style-type: none"> Koolidele ja lasteaedadele eraldatakse rahalisi vahendeid eesti keele ja kultuurisündmuste külastamiseks; perioodilised koostöövestlused juhtidega, kelle koolid järk-järgult lähevad üle eestikeelsele õppele; tasuta kultuurisündmuste reklaamimine koolidele ja lasteaedadele.

6. Füüsiline õpikeskkond

Hetkel takistab eestikeelsele õppele üleminekut	Riskid	Lahendused
<ul style="list-style-type: none"> Piisaval hulgal kaasaegsete IKT õppevahendite puudumine igale lapsele; liiga suured õpperühmad; osade õpperuumide halb füüsiline seisukord; ebapiisav traadita internetiga kaetus osades asutustes. 	<ul style="list-style-type: none"> Õppijate ja õpetajate motivatsioonilangus; digipädevuse arengu pidurdumine; nüüdisaegse õpikäsituse täieliku potentsiaali ebapiisav rakendumine LAKõppe läbiviimisel. 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritiseerida muudatustest puudutatud õppeasutusi järgnevate eelarveaastate vahendite planeerimisel

Kommunikatsioon

Eestikeelse hariduse tegevuskava elluviimiseks on võtmetähtsusega läbimõeldud kommunikatsioon ja kõigi oluliste osapoolte igakülgne kaasamine. Haridusosakonna juhtrühm on teinud aktiivset koostööd kahe kooli ja kolme lasteaia juhtide ning meeskondadega, täpsustanud visioone ja tegevusi, mis on loonud hea pinnase edasiseks koostööks.

Eestikeelsele õppele ülemineku toetamiseks koostatud kommunikatsiooniplaanis on sõnastatud kommunikatsiooni eesmärgid, kaardistatud peamised sihtrühmad, sõnastatud põhisõnumid ja kirjeldatud kommunikatsiooni- ja kaasamistegevused.

Kommunikatsiooni eesmärgid

Kõik olulised sihtrühmad on informeeritud eestikeelse hariduse tegevuskavas seatud eesmärgist viia kõik Tartu haridusasutused järk-järgult nelja aasta jooksul üle eestikeelsele õppele.

Sihtrühmad mõistavad tegevuskavas seatud plaanide põhjusi ja vastavalt oma rollile toetavad planeeritud tegevusi.

Haridusuuenduste eestvedajana on Tartu eeskujuks kogu Eestile ka eestikeelsele õppele üleminekul.

Peamised kommunikatsiooni sihtrühmad

- Tartu Annelinna Gümnaasium, Tartu Aleksander Puškini kool, Tartu Lasteaed Annike, Tartu Lasteaed Kelluke ja Tartu Lasteaed Mõmmik
 - Juhtkond
 - Töötajad
 - Lapsevanemad
 - Hoolekogud
 - Õpilased
- Tartu avalikkus, sh venekeelne kogukond
- Haridusvaldkonna inimesed üle Eesti

Põhisõnumid

Kõik Tartu haridusasutused lähevad järk-järgult (sujuvalt) nelja aasta jooksul üle eestikeelsele õppele (v.a hariduslike erivajadustega õpilased).

Eestikeelsele haridusele üleminek lähendab eesti- ja venekeelsete laste haridusradasid, tagades, et ka vene emakeelega peredest pärit lastel oleksid haridustee jätkamiseks avaramad valikud.

Tartul on hea stardipositsioon, sest eesti keele õpet ja eesti keeles õppimist on Tartu kakskeelsetes koolides ja lasteaedades arendatud kogu aeg, kasutusel on keelekümbblusmetoodikad, mis on andnud häid tulemusi.

Riiklikult on püstitatud eesmärk minna eestikeelsele õppele üle 2035. aastal, Tartu senine hariduskorraldus võimaldab saavutada seda eesmärki kiiremini – kümme aastat varem.

Kava elluviimisel tehakse tihedat koostööd koolide, lapsevanemate ja ekspertidega.

Kommunikatsioonitegevused ja -kanalid

Haridusosakonna juhtrühm on juba teinud aktiivset koostööd koolide ja lasteaedade juhtidega, kaasanud eksperte ning loonud hea pinnase edasiseks koostööks.

Jätkata tuleb lapsevanemate ja haridusasutuste kollektiivide teavitamist tegevuskavas seatud eesmärkidest ja plaanidest, kasutades selleks hoolekogude koosolekuid ja/või lapsevanemate üldkoosolekuid ning muid kanaleid. Ülevaade planeeritud tegevustest peab olema kättesaadav nii linna kui ka haridusasutuste kodulehekülgedelt ning võimalusel tuleb kasutada ka asutuste sotsiaalmeedia kanaleid. Kokkuvõtte planeeritud tegevustest tuleb tõlkida ka vene keelde ja teha nimetatud kodulehtedel kättesaadavaks. Muudatuste selgitamiseks saab kasutada eelkõige kohaliku meedia abi, eriti venekeelset ajalehte Vestnik. Laiemalt saab Tartu plaane tutvustada ka üleriiklikus meedias, nt Õpetajate Lehes. Linnavalitsus toetab koole ja lasteaedu selles, et nende tegevus paistaks rohkem välja ja looks neile head mainet.

Avalike suhete osakonna ja haridusosakonna koostöös kommu­ni­keeritakse tegevuskava tegevusi vastavalt tegevuskava etappidele.

Monitooring

Igal õppeaastal perioodil märts-aprill kohtub haridusosakonna juhtrühm koolide ja lasteaedade juhtkondadega, eesmärgiga saada ülevaade tegevuskava rakendumisest ja sõlmida kokkulepped edasiste sammude osas.

Veebruaris esitatavates majandusaasta aruannetes kajastuvad kulutused seoses rahaliste kohustustega.

Koolide arengukavades kajastuvad tegevused eesmärkide täitmiseks ja seire toimub koolides läbi sisehindamise. Haridusosakonna juhtrühm jälgib, kas suureneb õpilaste arv, kes jätkavad õpinguid Tartu erinevates gümnaasiumites, samuti lasteaialõpetajate koolivalikut. Suuremat liikuvust ja tulemusi saame näha laste peal, kes alustavad eesti keeles alushariduse omandamist järgmisel õppeaastal ning teevad oma koolivalikuid 1. klassi astudes 2027/28. aastal ning edasiõppimise valikuid pärast põhikooli lõpetamist 2036/37. õppeaastal.

Jälgime nõuetele vastava keeleoskusega õpetajate osakaalu kõigis tegevuskavas nimetatud koolides ja lasteaedades eesmärgiga jõuda 2025/26. õppeaastaks 100% vastavuseni.

Eelnimetatud tegevusi jälgitakse eraldi koostatud tööplaani (Lisa 2 ja Lisa 3) ning lasteaedade puhul Tabel 4, Tabel 5 ja Tabel 6 alusel, mille tegevusi täpsustatakse iga-aastaselt. Tööplaanis kajastatakse koolide puhul järk-järgulist üleminekut eestikeelsele õppele (eestikeelse aineõpetuse suurendamine) ja lasteaedade puhul keelekümblusrühmade arvu muutust.

Koostöös Tartu Ülikooliga viiakse läbi kvalitatiivne uuring ning koostöös uuringufirmaga kvantitatiivne uuring sügisel 2022. Uuringutulemusi monitooritakse 2024 kevadel.

Lisa 1a: Rahastus

kululiik	asutuse liik	2022	2023	2024	2025	2026
tööjõukulud	kool	34 010	109 170	116 820	124 990	133 740
	lasteaed	41 560	133 430	142 780	152 770	163 470
	kokku	75 570	242 600	259 600	277 760	297 210
tegevuskulud	kool	44 510	34 660	34 660	34 660	34 660
	lasteaed	20 490	15 490	15 490	15 490	15 490
	kokku	65 000	50 150	50 150	50 150	50 150
kulud kokku	kool	78 520	143 830	151 480	159 650	168 400
	lasteaed	62 050	148 920	158 270	168 260	178 960
	kokku	140 570	292 750	309 750	327 910	347 360

Lisa 1a rahastus eraldatakse asutuste eelarvesse.

Lisa 1b: Rahastus

kululiik	2022	2023	2024	2025	2026
tööjõukulud	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
tegevuskulud	15 000		10 000		
kulud kokku	65 000	50 000	60 000	50 000	50 000

Lisa 1b rahastus eraldatakse haridusosakonna eelarvesse.

Lisa 2

	2022/23 sügis	2022/23 kevad	2023/24 sügis	2023/24 kevad	2024/25 sügis	2024/25 kevad	2025/26 sügis	2025/26 kevad
Tartu Aleksander Puškini Kool	1., 4. ja 7. klasside eestikeelse aineõpetuse suurendamine kuni 75%. Uue arengukava koostamine ja kinnitamine.	2023/24 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine. Algab uus arengukavaperiood aastast 2023.	1., 4. ja 7. klasside eestikeelse aineõpetuse suurendamine kuni 75%. 2022/23 alustanud klasside aineõpetus jätkub eesti keeles vähemalt 75%.	2024/25 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine.	Kolmandas lennus 1., 4. ja 7. klasside eestikeelse aineõpetuse suurendamine kuni 75%. 2022/23 ja 2023/24 alustanud klasside aineõpetus jätkub eesti keeles vähemalt 75%.	2022/23 sügisel eesti keeles õpinguid alustanud klassid on läinud üle eestikeelsele õppele vähemalt 75% ulatuses ning saavutavad edukaks haridustee jätkamiseks B2 eesti keele taseme. 2025/26 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine.	Ettevalmistused põhikooli lõpetajate B2 eesti keele tasemeeksamiks.	Põhikooli lõpetajad sooritavad uutele kirjeldustele vastava B2 eesti keele tasemeeksami.

Lisa 3

	2022/23 sügis	2022/23 kevad	2023/24 sügis	2023/24 kevad	2024/25 sügis	2024/25 kevad	2025/26 sügis	2025/26 kevad
Tartu Annelinna Gümnaasium	1., 4. ja 7. klassid alustavad 100% eestikeelset õppetööd.	Uue arengukava ettevalmistus. 2023/23 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine.	Teine lend 1., 4. ja 7. klassid alustavad 100% eestikeelset õppetööd. 2022/23 alustanud klassid jätkavad eestikeelset õppetööd.	Uue arengukava perioodi algus aastast 2023. 2024/25 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine.	Kolmas lend 1., 4. ja 7. klassid alustavad 100% eestikeelset õppetööd. 2022/23 ja 2023/24 õppeaastatel alustanud klassid jätkavad eestikeelset õppetööd.	2022/23 sügisel eesti keeles õpinguid alustanud klassid on läinud õppele ning saavutavad edukaks haridustee jätkamiseks B2 eesti keele taseme. 2025/26 tegevuskava eesmärkide ja tegevuste täpsustamine.	Ettevalmistused põhikooli lõpetajate B2 eesti keele tasemeeksamiks ja gümnaasiumilõpetajate C1 tasemeeksamiks.	Põhikooli lõpetajad sooritavad uutele kirjeldustele vastava B2 eesti keele tasemeeksami.